

restore the health of any person regardless of his age. We believe this statement is especially important for children who have impaired intellectual sphere. The development processes are finding ways to compensate for defects and influence of physical activity, which in content and intensity is corresponding to a given category of children is the tool that helps to find them.

The results of studies of the relationship between mental and motor development indicate that physical rehabilitation can positively affect the mental development of children.

It is concluded that the major problems of physical rehabilitation include: health promotion and hardening of the body, proper physical development and improvement of physical abilities, the formation of motor skills, the knowledge of the basics of personal hygiene, the formation of the major volitional and moral qualities.

Key words: psychomotor, mental development, physical rehabilitation, physical development, body, exercise, children with limited intellectual abilities.

Received August 6, 2014

Revised September 15, 2014

Accepted October 11, 2014

УДК 159.943.8:159.944.4

R.T. Сімко

rkort@ukr.net

Особливості формування спроможності суб'єктів до прояву психомоторики в екстремальних умовах

Simko R.T. The peculiarities of subjects' ability formation to psychomotor manifestation under extreme conditions / R.T. Simko // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostyuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / edited by S.D.Maksymenko, L.A.Onufriieva. – Issue 26. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2014. – P. 502-512.

Р.Т. Сімко. Особливості формування спроможності суб'єктів до прояву психомоторики в екстремальних умовах. У статті констатовано, що під час виконання своїх службових обов'язків суб'єктам екстремальної діяльності, зокрема співробітникам міліції, доводиться діяти в умовах, які значно впливають на стан їхнього здоров'я, життя, рівень працездатності та якість виконання поставлених завдань. У зв'язку з

динамічністю виникнення обставин, що утворюють певні труднощі в професійній діяльності, від правоохоронців вимагаються швидкі, безпомилкові та точні дії.

Встановлено, що одним із основних чинників, що забезпечує правильність дій в ризиконебезпечних ситуаціях, є високий рівень емоційної стійкості. Тому виникає необхідність системного підходу до формування емоційної стійкості працівників екстремального типу професій, зокрема співробітників патрульної служби міліції, що, в свою чергу, дозволить їм ефективно проявляти свої психомоторні якості.

Теоретичні й експериментальні дослідження доводять, що формування емоційної стійкості покращує такі важливі показники психологічної підготовленості до виконання професійних обов'язків працівниками патрульної служби міліції в екстремальних умовах як адаптивні здібності до стресу та професійну надійність.

Доведено, що застосування запропонованої програми підготовки працівників міліції до несення служби покращили показники емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точності рухів у психомоторних діях, а також швидкість, силу, витривалість і спритність.

Ключові слова: психомоторика, патрульна служба міліції, екстремальні умови діяльності, емоційна стійкість, здатність до переробки інформації, точність рухів у психомоторних діях, швидкість, сила, витривалість, спритність.

Р.Т. Симко. Особенности формирования способности субъектов к проявлению психомоторики в экстремальных условиях. В статье констатировано, что при исполнении своих служебных обязанностей субъектам экстремальной деятельности, в частности сотрудникам милиции приходится действовать в условиях, которые значительно влияют на их состояние здоровья, жизни, уровень работоспособности и качество выполнения поставленных задач. В связи с динамичностью возникновения обстоятельств, образующих определённые трудности в профессиональной деятельности, от правоохранителей требуются быстрые, безошибочные и точные действия.

Установлено, что одним из основных факторов, который обеспечивает правильность действий в ситуациях, связанных с риском и опасностью, является высокий уровень эмоциональной устойчивости. Поэтому возникает необходимость системного подхода к формированию эмоциональной устойчивости работников экстремального типа профессий, в том числе сотрудников патрульной службы милиции, что, в свою очередь, позволит им эффективно проявлять свои психомоторные качества.

Теоретические и экспериментальные исследования доказывают, что формирование эмоциональной устойчивости улучшает такие важные показатели психологической подготовленности к выполнению профессиональных обязанностей работниками патрульной службы милиции в экстремальных условиях как адаптивные способности к стрессу и профессиональную надёжность.

Доказано, что применение предложенной программы подготовки работников милиции к несению службы улучшили показатели эмоциональной устойчивости, способности к переработке информации, точности движений в психомоторных действиях, а также скорость, силу, выносливость и ловкость.

Ключевые слова: психомоторика, патрульная служба милиции, экстремальные условия деятельности, эмоциональная устойчивость, способность к переработке информации, точность движений в психомоторных действиях, скорость, сила, выносливость, ловкость.

Постановка проблеми. Психомоторна підготовка до діяльності в екстремальних умовах охоплює всі етапи роботи співробітників патрульної служби міліції: вихід на роботу, адаптацію до ризиконебезпечних умов діяльності, психофізичну підготовку, виконання спеціальних завдань в екстремальних ситуаціях тощо [1; 9].

Психофізична підготовка працівників міліції до дій у ризиконебезпечних умовах також спрямована на забезпечення індивідуальної і групової безпеки. Злагожденість дій співробітників патрульної служби в екстремальних ситуаціях забезпечується комплексом психологічних, фізичних, соціально-психологічних заходів [2; 3; 8; 10].

У результаті психофізичної підготовки у працівників патрульної служби міліції формується спроможність безпомилково і ефективно виконувати психомоторні дії в умовах професійного стресу та ризику з мінімальними відхиленнями рухів від бажаних еталонів.

Недостатній розвиток адаптивних здібностей до стресу і невміння регулювати свої психофізіологічні й психічні стани, зазвичай, негативно впливають на ефективність та фізичне й психічне здоров'я суб'єктів правоохоронної діяльності [4; 6; 7].

Аналіз наукових праць, теоретичних та експериментальних досліджень цієї проблеми [1; 9] дозволяє констатувати, що ефективність діяльності суб'єкта в екстремальних умовах збільшується зі зростанням рівня його психологічної, психофізичної, функціональної, технічної і тактичної підготовленості [5; 11].

Водночас ці проблеми потребують подальшого вивчення та вдосконалення.

Мета статті – провести аналіз особливостей формування емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точності рухів у психомоторних діях, прояву психомоторних якостей суб'єктів в екстремальних умовах діяльності.

Для досягнення поставленої мети використовувались тестові методики дослідження спроможності особистості до перебудови моторного стереотипу письма (за К. Платоновим), ступеня концентрації зорової уваги (методика «переплутані лінії»), точності відтворення рухів у просторі за допомогою ходьби на 7 метрів та точності реакції на об'єкт, що рухається (за В. Клименком); метод експертної оцінки ефективності діяльності працівників патрульної служби міліції в екстремальних умовах та прояву психомоторної якості спритності; метод визначення особливостей психомоторики співробітників патрульної служби міліції у діях на прояв швидкості (біг 100 м на швидкість), сили (підтягування на високій поперечині на кількість), витривалості (біг 1000 м на швидкість).

З метою розв'язання поставленої проблеми була створена експериментальна група з 37 співробітників патрульної служби міліції віком від 23 до 29 років (чоловіки), які займалися за допомогою інноваційної програми розвитку психомоторики суб'єкта для діяльності в екстремальних умовах.

Застосування експериментальної програми упродовж 14 тижнів дозволило досліджуванним покращити час перебудови координації рухів в умовах змагань з $338,64 \pm 4,81$ до $311,49 \pm 4,72$ с (табл. 1). Різниця між середніми арифметичними (27,15 с) є статистично достовірною $p < 0,001$. Також значно покращилися показники помилки перебудови координації рухів в умовах змагань з $101,48 \pm 2,33$ до $88,31 \pm 2,17$ п. Різниця між середніми арифметичними (13,17 п) є статистично достовірною $p < 0,001$.

Таблиця 1

Зміни прояву емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точності рухів у психомоторних діях досліджуваних експериментальної групи після 14 тижнів тренувальних занять

Показники, що досліджувались	Кількісні характеристики		
	до форму- вального експеримен- ту, M±m	після 14 тижнів тренуваль- них занять, M±m	різни- ця
Час перебудови координації рухів в умовах змагань, с	338,64±4,81	311,49±4,72	27,15
Помилка перебудови координації рухів в умовах змагань, п	101,48±2,33	88,31±2,17	13,17

Кількість правильно простежених ліній (умови дефіциту часу), n	16,71±0,27	18,36±0,38	1,65
Кількість помилок при простежуванні ліній (умови дефіциту часу), n	2,78±0,18	1,82±0,14	0,96
Точність відтворення просторових характеристик рухів, см	16,13±0,94	13,05±1,08	3,08
Точність реакції на об'єкт, що рухається, с	0,013±0,001	0,006±0,001	0,007

Безперечно, що на показники емоційної стійкості впливала вся система психологічного забезпечення. Основною метою цієї системи під час професійної підготовки до виконання службових завдань, як вже зазначалось, була підтримка й оптимізація адаптивності до стресу за допомогою злагодженої системи психологічних, соціально-психологічних і психофізіологічних заходів. Перед системою психомоторного забезпечення діяльності досліджуваних експериментальної групи в екстремальних умовах також ставилися певні завдання: забезпечення емоційної стійкості шляхом активізації психомоторного розвитку, забезпечення здатності до переробки інформації в екстремальних умовах та забезпечення точності рухів у психомоторних діях.

Спостереження дають підстави констатувати, що під час несення служби в ризиконебезпечних умовах, тобто при виникненні різного роду екстремальних ситуацій, діяли певні стрес-фактори, серед яких, насамперед, можна виокремити такі: небезпека для здоров'я і життя громадян, колег, власного; підвищена відповідальність за результати діяльності; раптовість, неочікуваність впливу; інформаційна невизначеність; дефіцит часу для прийняття рішення і виконання дій; напружені стосунки між колегами; фізична і психологічна складність завдання; новизна стимулу; наявність об'єктивних і суб'єктивних перешкод. За таких умов суб'єктам ризиконебезпечної діяльності було складно здійснювати переробку інформації.

У досліджуваних експериментальної групи за 14 тижнів застосування програми підготовки до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах покращилась концентрація зорової уваги в умовах дефіциту часу. Кількість правильно простежених ліній зросла з 16,71±0,27 до 18,36±0,38 n. Різниця між середніми арифметичними (1,65 n) статистично достовірна $p < 0,001$. Зменшилася кількість помилок при простежуванні ліній з 2,78±0,18 до 1,82±0,14 n. Різниця між середніми арифметичними (0,96 n) статистично достовірна $p < 0,001$.

Застосування інноваційної програми дозволило покращити точність відтворення просторових характеристик рухів з $16,13 \pm 0,94$ до $13,05 \pm 1,08$ см. Різниця між середніми арифметичними (3,08 см) статистично достовірна $p < 0,05$. Також покращилася точність реакції на об'єкт, що рухається з $0,013 \pm 0,001$ до $0,006 \pm 0,001$ с. Різниця між середніми арифметичними (0,007 с) статистично достовірна $p < 0,001$.

Отже, метою та результатом психомоторної підготовки є психомоторна готовність до дій в екстремальних умовах, яка складається з наступних блоків: а) емоційна стійкість – включає розвиненість і сформованість індивідуально-психологічних та індивідуально-психофізіологічних властивостей, що дозволяють ефективно виконувати психомоторні дії в умовах стресу; б) здатність до переробки інформації – припускає сформованість професійно важливих знань, умінь і навичок та стійкості уваги в умовах дефіциту часу; в) точності рухів у процесі реалізації моторної функції.

Рівень та ефективність фізичної підготовленості працівників ризиконебезпечних професій до діяльності в екстремальних ситуаціях значною мірою залежить від їх психологічної готовності діяти в складних умовах, тобто психомоторної стійкості. Психомоторна стійкість проявляється в здатності зберігати стан нормального функціонування психомоторики, доцільно діяти, незважаючи на перепони. Ми також враховували, що до психологічної готовності входять такі компоненти: мотиваційний, орієнтаційний, операціональний, вольовий та оціночний, які окремо не досліджувались.

У цілому в психомоторній підготовці, яка здійснювалась нами в підрозділах патрульної служби міліції, ми виділяли чотири фізичні якості (швидкість, сила, витривалість, спритність), що впливали на готовність співробітників органів внутрішніх справ до несення служби в ризиконебезпечних умовах, тобто до дій в екстремальних ситуаціях.

Досліджувані експериментальної групи за 14 тижнів занять покращили свої показники з бігу на 100 м із $13,75 \pm 0,07$ до $13,50 \pm 0,06$ с (табл. 2). Різниця між середніми арифметичними (0,25 с) статистично достовірна $p < 0,01$.

Отже, необхідно завчасно сформувати у працівників міліції готовність до швидкісних дій в екстремальних ситуаціях, тобто необхідно розвинути таку якість психомоторики як швидкість. Прояви швидкості пов'язані з умінням керувати своїми емоціями, самовладанням, а також із цілеспрямованістю при при-

йнятті рішень. З метою формування цієї психомоторної якості необхідно виконувати відповідні дії службової діяльності з максимальною швидкістю. Зокрема, тренувати швидкість реакції, швидкість низки циклічних рухів, швидкість одиночного широкоамплітудного руху.

Таблиця 2

Зміни прояву психомоторних якостей та ефективності діяльності в екстремальних умовах досліджуваних експериментальної групи після 14 тижнів тренувальних занять

Показники, що досліджувались	Кількісні характеристики		
	до форму- вального екс- перименту, M±m	після 14 тижнів тре- нувальних занять, M±m	різни- ця
Швидкість (біг 100 м), с	13,75±0,07	13,50±0,06	0,25
Сила (підтягування), п	12,42±0,31	13,48±0,33	1,06
Витривалість (біг 1000 м), с	208,17±1,12	200,02±1,16	8,15
Спритність (прийоми самооборони без зброї), бали	8,18±0,23	8,86±0,21	0,68
Ефективність діяльності в екстремальних умовах, бали	8,20±0,24	9,14±0,23	0,94

Застосування програми підготовки працівників органів внутрішніх справ до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах дозволило покращити їм показники в підтягуванні на високій поперечині з 12,42±0,31 до 13,48±0,33 п. Різниця між середніми арифметичними (1,06 п) статистично достовірна $p < 0,05$.

Отже, друга складова (сила) передбачає формування готовності протидіяти зовнішньому опору. Процес розвитку сили передбачає моделювання майбутніх умов несення служби, в яких ця якість проявляється, обговорення оптимальних дій та їх послідовності, тобто створення, так званого, «передстартового стану» щодо прояву психомоторної якості сили.

Спостереження дозволяють стверджувати, що для ефективного виконання силових завдань необхідна цілеспрямована змобілізованість емоційно-вольової сфери суб'єкта, установка на максимальний вияв м'язового напруження, раціональне використання своїх сил для подолання опору і досягнення позитивного результату, концентрація уваги на самому завданні та шляхах його реалізації. Також результати проведених спостережень свідчать, що у працівників патрульної служби міліції пе-

ред необхідністю проявити максимальні м'язові зусилля в ризиконебезпечних умовах можуть бути різні психічні стани – одні зберігають нормальну фізіологічну та психологічну готовність, другі надмірно збуджені та переживають сильне хвилювання і тривогу, треті відчують невпевненість, в'ялість м'язів.

За 14 тижнів застосування програми підготовки співробітників патрульної служби міліції до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах їх показники в бігу на 1000 м покращилися з $208,17 \pm 1,12$ до $200,02 \pm 1,16$ с. Різниця між середніми арифметичними (8,15 с) статистично достовірна $p < 0,001$.

Отже, третьою психомоторною якістю є витривалість, яка надзвичайно важлива для формування готовності суб'єкта до несення служби в екстремальних ситуаціях. Застосовуючи значні за обсягом та інтенсивністю навантаження, ми формували спроможність протистояти втомі. Цілеспрямований розвиток витривалості у співробітників патрульної служби міліції передбачав також обговорення особливостей виконання дій у фазах компенсованої та декомпенсованої втоми, умов прояву абсолютної та відносної витривалості. Дієвим було застосування психологічних тренінгів активізації налаштування на ефективні дії.

У досліджуваних експериментальної групи за 14 тижнів занять покращилася спритність виконання прийомів самооборони без зброї з $8,18 \pm 0,23$ до $8,86 \pm 0,21$ бала (рис. 3.8). Різниця між середніми арифметичними (0,68 бала) статистично достовірна $p < 0,05$.

Отже, четвертою психомоторною якістю є спритність. Під час проведення психомоторної підготовки працівників органів внутрішніх справ до несення служби в ризиконебезпечних умовах ми розвивали всі якості, які впливають на ефективність виконання професійних дій правоохоронцями в екстремальних ситуаціях, що покращило і прояв спритності.

Спостереження доводять, що спритність дозволяє суб'єкту психомоторно вийти з будь-яких положень, віднайти правильні, ефективні дії за будь-яких обставин. Для цього необхідні не тільки добре розвинені психомоторні якості, а й швидкість і гнучкість мислення (насамперед, наочно-дійового). Проведені нами дослідження дозволяють констатувати, що спритність краще проявляється за наявності інформації у суб'єкта про можливі варіанти майбутнього перебігу подій.

Кращі прояви спритності спостерігаються в осіб, які здатні швидко подолати негативні переживання, стримані у виявах емоцій, врівноважені. Важливими індивідуально-психологічними

ми особливостями для прояву спритності є стійкість до психофізичного перенапруження і небезпеки у поєднанні зі здатністю до виправданого ризику. Розвинені психічні пізнавальні процеси дозволяють працівникам ризиконебезпечних професій швидше переробляти інформацію та приймати розсудливі рішення.

У процесі психологічної підготовки працівників патрульної служби міліції до дій в екстремальних умовах ми прагнули виробити у співробітників уміння швидко визначати ознаки основних форм екстремальних ситуацій та сформувані у них навички застосування адекватних методів і засобів їх подолання. Спостереження дають підстави стверджувати, що засвоєні уміння та навички формують у суб'єкта ризиконебезпечної діяльності професійну пильність. Працівники міліції вчасно помічають фактори загрози і мають більше часу для прийняття ефективних рішень, виконання релевантних психомоторних дій. Зменшується кількість випадків професійної недбалості у міліціонерів, та, відповідно, і кількість помилок у професійній діяльності.

Застосування інноваційної програми підготовки суб'єкта до прояву психомоторних якостей дозволило співробітникам патрульної служби міліції покращити ефективність діяльності в екстремальних умовах з $8,20 \pm 0,24$ до $9,14 \pm 0,23$ бала. Різниця між середніми арифметичними ($0,94$ бала) статистично достовірна $p < 0,01$.

Висновки

1. Досліджувані експериментальної групи за 14 тижнів застосування запропонованої програми покращили показники емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точності рухів у психомоторних діях.

2. Інноваційна програма розвитку психомоторики дозволила покращити суб'єктам активності прояв швидкості, сили, витривалості, спритності. Статистично достовірно за 14 тижнів покращилась ефективність діяльності працівників патрульної служби міліції в екстремальних умовах.

Список використаних джерел

1. Ильин Е. П. Психомоторная организация человека : учебник для вузов / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2003. – 384 с.
2. Ильин Е. П. Психология спорта / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2009. – 352 с.
3. Клименко В. В. Психомоторные способности юного спортсмена / В. В. Клименко. – К. : Здоров'я, 1987. – 165 с.

4. Корольчук М. С. Адаптація та її значення в системі психофізіологічного забезпечення діяльності / М. С. Корольчук // Вісник. Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Серія : Педагогічні науки. Психологічні науки. Випуск II. – К. : Правові джерела, 2002. – С. 211-213.
5. Корольчук М. С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
6. Маклаков А. Г. Личностный адаптационный потенциал : его мобилизация и прогнозирование в экстремальных условиях / А. Г. Маклаков // Психологический журнал. – 2001. – Т. 22. – № 1. – С. 16-24.
7. Меерсон Ф. З. Адаптация к стрессорным ситуациям и физическим нагрузкам / Ф. З. Меерсон, М. Г. Пшенникова. – М. : Медицина, 1988. – 256 с.
8. Озеров В. П. Психомоторное развитие спортсменов / В.П. Озеров. – Кишинёв : Штиинца, 1983. – 140 с.
9. Озеров В. П. Психомоторные способности человека / В.П. Озеров. – Дубно : Феникс + , 2002. – 320 с.
10. Оніщенко І. М. Психологія фізичного виховання і спорту / І. М. Оніщенко. – К. : Вища школа, 1975. – 192 с.
11. Смирнов В. Н. Особенности профессиональной экстремально-психологической подготовки сотрудников специальных подразделений органов внутренних дел: монография / В. Н. Смирнов. – Домодедово : ВИПК МВД России, 2003. – 287 с.

Spisok vikoristаниh dzherel

1. П'ін Е. Р. Психомоторная организация человека : учебник для вузов / Е. Р. П'ін. – СПб. : Питер, 2003. – 384 с.
2. П'ін Е. Р. Психология спорта / Е. Р. П'ін. – СПб. : Питер, 2009. – 352 с.
3. Клименко В. В. Психомоторные способности юного спортсмена / В. В. Клименко. – К. : Здоров'я, 1987. – 165 с.
4. Korol'chuk M. S. Adaptacija ta ji znachennja v sistemі psihofiziologičnogo zabezpečennja dijal'nosti / M. S. Korol'chuk // Visnik. Zbirnik naukovih statej Kiivs'kogo mizhnarodnogo universitetu. Serija : Pedagogični nauki. Psihologični nauki. Vipusk II. – K. : Pravovi dzherela, 2002. – S. 211-213.
5. Korol'chuk M. S. Social'no-psihologične zabezpečennja dijal'nosti v zvichajnih ta ekstremal'nih umovah / M. S. Korol'chuk, V. M. Krajnjuk. – K. : Nika-Centr, 2006. – 580 s.

6. Maklakov A. G. Lichnostnyj adaptacionnyj potencial : ego mobilizacija i prognozirovanie v jekstremal'nyh uslovijah / A. G. Maklakov // Psihologicheskij zhurnal. – 2001. – Т. 22. – № 1. – S. 16-24.
7. Meerson F. Z. Adaptacija k stressornym situacijam i fizicheskim nagruzkam / F. Z. Meerson, M. G. Pshennikova. – М. : Medicina, 1988. – 256 s.
8. Ozerov V. P. Psihomotornoe razvitie sportsmenov / V. P. Ozerov. – Kishinjov : Shtiinca, 1983. – 140 s.
9. Ozerov V. P. Psihomotornye sposobnosti cheloveka / V. P. Ozerov. – Dubno : Feniks + , 2002. – 320 s.
10. Onishhenko I. M. Psihologija fizichnogo vihovannja i sportu / I. M. Onishhenko. – К. : Vishha shkola, 1975. – 192 s.
11. Smirnov V. N. Osobennosti professional'noj jekstremal'no-psihologicheskoy podgotovki sotrudnikov special'nyh podrazdelenij organov vnutrennih del: monografija / V. N. Smirnov. – Domodedovo : VIPK MVD Rossii, 2003. – 287 s.

R.T. Simko. The peculiarities of subjects' ability formation to psychomotor manifestation under extreme conditions. In the article there have been stated that in the course of the official duties the subjects of extreme activities, especially police officers have to operate in the environment that greatly affect their health, life, standards of working capacity and quality of tasks. Due to the dynamism of circumstances that create difficulties in the professional activities, law enforcement officers are required fast, precise and unmistakable activities.

We established that one of the main factors that assure action in dangerous situations is a high level of emotional stability. Therefore there is a need for a systematic approach to the formation of emotional stability of extreme professions workers, in particular employees of patrol officers, which in turn will allow them to exercise their psychomotor quality effectively.

Theoretical and experimental studies show that the formation of emotional stability improves such important indicators of psychological readiness to perform professional duties of patrol officers in extreme conditions as adaptive abilities to stress and professional reliability.

The application of the proposed training program for police officers improved their emotional stability, ability for information processing, precision movements in psychomotor activities, as well as speed, strength, endurance and agility.

Key words: psychomotor, patrol police, extreme conditions, emotional stability, ability of information processing, precision movements in psychomotor action, speed, strength, endurance, agility.

Recieved August 19, 2014

Revised September 24, 2014

Accepted October 19, 2014